

Nagy pünkösdi
harisnyavásár
SIPOS-nál, Cluj,

Calea Regele Ferdinand No 8.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Dr. Kertész Jenő felolvasása az ujjáépülő Palesztináról

A Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyicsoportja folytatja a vitasorozatot. Ezúttal a kereskedelmi és iparkamara nagytermében tartják meg ma, szombaton, május 8-án este kilenc órakor a vitaestélyt, amelyen dr. Kertész Jenő „A zsidó Palesztina felépítése, mint egyetemes kulturföldadat” címen tart előadást. Az előadást vita fogja követni.

A marosvásárhelyi csoport

Ijjar akciójával kapcsolatos előadásorozatot május 11-én, kedden este Salamon László, az Uj Kelet munkatársa kezdi meg „A cionizmus, mint általános emberi probléma” címmel.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyicsoportja

vasárnap, május 9-én délelőtt fél 11 órai kezdettel választmányi ülést tart a Calea Regele Ferdinand 48. sz. alatti helyiségben, melyre tisztelettel meghívja a választmányi tagokat. Vendégek szívesen láttatnak.

A petroszényi helyicsoport

Lagbeomarkor jó sikerűlt műsoros táncmulatságot rendezett, amelyen nemcsak a petroszényi zsidóság minden számottevő tagja, hanem a keresztény társadalom előklósége is megjelent. A mulatság megrendezése a petroszényi Adon-Bariszia és Aviva érdeme, utóbbiaknak ez volt a bemutatkozása is. A műsort Vámos László ez alkalomra írt prólogja vezette be, melyet Hunyadi Andor adott elő az összes ifjúsági egyesületek asszisztálás mellett. A prólognak frenetikus hatása volt, úgy annak buzdító tartalma, mint művészi és látványos előadása által. Az ünnepelés jegyében folyt le a műsor többi része is, melynek szereplői a legjobbat

Aklba

Irtá Giszkalay János

Tagadhatatlan írói készségről tesz tanúságot és főcélja az volt vele, hogy gyalázatos árulását mentesse az utókor előtt. Nem nagyon sikerült neki. Mert a történelmi kritika csálhatatlanul ki tudja hámozni belőle az igazat és a tendenciózus hazugságokat.

Agrippa pedig, — a „zsidó király”, — hetekig tartó ünnepségeket és tivornyákat rendezett Vespasianus tiszteletére és Jotapata bevételeinek öröme. Mert ez a véres győzelem olyan nagyon megviselte a római hadakat, hogy a fővezér kénytelen volt hosszabb pihenőt engedni katonáinak. Jotapata bevétele után lassu sorban következtek a többi megerősített helyek. Legnagyobb részben nyílt, vagy csak sietve hevenyézett védelmi eszközökkel felszerelt kisebb nagyobb városok voltak ezek, — a római hadseregnek könnyű dolga volt velök. Ott, ahol komolyabb erődítmény állotta útjukat — mint például Gamala, — újra, sőt fokozottabb mértékben ismétlődtek a Jotapatai véres héroszi napok. Gamalát csak négy heti szakadatlan ostrom után tudták bevenni a rómaiak. A négyheti ostrom ideje alatt a gamalai hősök mérhetetlen veszteségeket okoztak az ostromlókat, halálmegvető kirohanásaikkal, utcai harcokban, nem egyszer, az egész ellenséges sereget megfutamították — de minden hősiességük hiábavaló volt. Vespasianusnak bő tartalékok állottak rendelkezésére, de az elesett zsidó hősök helye üresen maradt a csatasorban. És még így is, csak csőfogaással sikerült a százsoros tulerőnek, a győzelmet kicsikarni. Gamala összes lakosságából csak két ember élte túl a város elesését. Két gyöngye leány, akik félve rejtőzködtek el a véres napok alatt. A többiek mind meghaltak. A jótapatai negyven hősök története ismétlődött,

nyújtották, ami műkedvelőktől várható. Horváth Ibi, Rozenberg Baba és Rozenberg Janka magánzámokkal, Klein Irén, Rozenfeld Etus, Klein Manó, Szilágyi Klára, Nuszbaum Sári és Weinberger Klári chaluc-táncokkal. Reingewürz Frida, Menyász Irén, Weinberger Klári, Horváth Samu és Hammer Vilmos egy egyfelvonásosban, Halmos Lili és Ruder Ernő rokokó táncokkal araták jól megérdemelt sikert. A műsor rendezése Hunyadi Andor, a tánczámok betanítása Horváth Samu érdeme. A jazzbandban közreműködtek Ruder Ernő és Bäcker Laci, utóbbi az egyes énekszámok kíséretét is ellátta kiválóan. Külön elismerés illeti Menyász Irén Roshaarivát, aki az egész estét konferálta igen szellemesen és nagy siker mellett.

A máramaroszigeti zsidó ifjuság Szijum-ünnepélye

Lupozás keretében ünnepelték meg a szigeti „Chevrat Bachurim” tagjai saját tem-

Közzétették a palesztina-sziriai szerződés hivatalos szövegét

Az egyezmény szoros gazdasági kapcsolatokat teremt meg a két ország között

(Jeruzsálem, május 7. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A palesztinai kormány hivatalos lapja, az „Official Gazette”, most közli a Henry de Jouvenel sziriai és lord Plumer palesztinai kormányzó között létrejött kölcsönös megállapodást, amely a Sziria és Palesztina közötti közigazgatási teremtési határügyeket van hivatva rendezni. A diplomáciai okmány címe: „A jó szomszédság érdekében történt egyezés”. A megállapodás cikkelyei felölelik a határforgalom összes kérdéseit: a Libanon és Sziria közötti határut használatát mindkét részről utlevél és igazolvány nélkül és ez utak használhatóságát szükség esetén katonaság által. Foglalkozik továbbá a határon lakó földművesek szabad közlekedési jogával, az adózás rendjével olyan falvakban, amelyeket határvonal szel át és végül az elszigetelten álló birtokok megadóztatásának kérdésével. Az adózások arányát egy bizottság fogja megállapítani, amely egy palesztinai és sziriai tisztviselőből fog állni és e két delegátus által megválasztandó előklóségből.

A szerződés felek kötelezik magukat arra, hogy szigorúan együttműködnek mindkét határon a közbiztonságra vonatkozó ügyekben. Az egyezés magyarázatára vonatkozó nézeteltéréseket a brit és

plomukban a szokásos évi Szijumot. Ez alkalommal a „Chevrat Bachurim” több százra rugó tagjain kívül a szigeti vallásos zsidóság legszámottevőbb rétegei is megjelentek az ünnepélyen. Az ünnepély szónokai között kiténtek Koffler Mózes, a Ceiré Mizráchi magas intelligenciájú elnöke, valamint Wieder B. Abraham és Káhn Salamon. A szónokok külön-külön kiemelték ennek az ünnepségnek fontosságát és sok talimudi citátummal fűszerezett beszédeikben felhívták a vallásos ifjúságot az őszertartásra a Talimud intenzív tanulására, valamint arra, hogy a Palesztina felépítésében a vallásos szellemben fokozottabb lelkesedéssel vegyenek részt. Emelkedett hangulatban szombat este a késő esti órákban ért véget ez a magasnívő ünnepély.

Az Ezra

vasárnap délután fél 6 órakor a Tarbut iskola rajztermében orvosgyűlést tart. Előadó dr. Kis Árpád, aki a gyermektuberkulózisról fog prelegálni. Előtte dr. Jakobi József tanárszég demonstrál.

francia kormányzók közvetlen megegyezése tázhat. Ha ilyen tisztázás nem lenne elérhető, akkor az ügyben döntő főmunként a Népszövetség által megalkotott nemzetközi bíróság van hivatva szerepelni.

A sziriai nemzeti kormány

A sziriai helyzetet általában úgy ítélik meg, hogy a francia mandatárius ország pacifikálása rövidesen tényre válik. A napokban, mint ismeretes, már meg is alakult a nemzeti sziriai kormány, élén Damad Ahmad Ramival. A kormány politikai programja, amelyet de Jouvenel kormányzó elé terjesztettek, négy részből áll. Az első rész a Franciaországgal szemben való kapcsolatokkal foglalkozik.

Javasolja, hogy Sziria Franciaországgal kössön olyan szerződést, mint amilyent Anglia kötött Irakkal harmadik évi tartamra. A második részben a sziriai alkotmány irányvonalait ismertetik. A harmadik részben a sziriai kormány azt a szilárd szándékát fejezi ki, hogy a többi mandatárius országok, különösen Palesztina és Irak iránt baráti viszonyt akar fenntartani. A negyedik részben a kormány a sziriai partokon egy modern kikötő építésének szükségességét hangsúlyozza.

menő súlyos vérvesztésekkel tudott csak meghódítani. Rómának elsőrangú hadiérdeke volt, hogy ezt a nagyszerű szabadságharcot mennél előbb ártalmatlanná tegye. Vespasianus a saját fiát, Titust küldötte nagy hadsereg élén Gus-Chalav sárfészké ellen. Előrelátható volt, hogy ez a kicsiny város huszonnégy órai komoly ostromnak sem tud sikeresen ellentállani. De Jochanán a zélotavezér, mintha csak keserű gúnyból, megvető semmibevevéssel, várta be Titus hadseregét. Kevésszámú, de halálra kész csapata komor elszántsággal várta minden parancsát. Jochanán tudta, hogy Galileában már befejezte a hivatását. Josefus árulása után csak késleltetni lehetett a római hadak előrenyomulását és Jeruzsálem ostromát, — de föltartóztatni, megakadályozni, nem. És Jochanán azt is tudta, hogy minden nap, minden óra, amellyel az ellenség előretörését késlelteti, hadseregekkel ér föl Jeruzsálem védőinek mert újabb időt nyernek vele, a főváros megerősítésére és a szükséges katonai intézkedések megtételére. Kétségtelen, hogy Jochanán ilyen meggondolásoktól vezéreltetve várta be Titus támadását. Bizonyítja ezt az, hogy ő maga tudta a legjobban, mennyire védhetetlen hely az ő kicsiny városa, ő tudta a legjobban, hogy kicsiny serege csak meghalni tud, de nem veheti fel a küzdelmet a győzelem reményével a többszörös túlerővel és végül, kétségtelessé teszi azt a tervszerű hadvezéri gondolkodását az a tette, amellyel a város körülzárása után lepte meg a rómaiakat.

Titus sűrűn hadirendekben vonult fel a Gus-Chalav város ellen és mint aki egészen bizonyos a dolgában, felszólította a várost, hogy adja meg magát. Jochanán átvette az üzenetet és arra való hivatkozással, hogy másnap szombat napja van, huszonnégyórát meggondolási időt és fegyverszünetet kért.

Folytatása következik.

Dr. Ot
Látogatás E

Az elmúlt évek alkalmak valóságga kezdőrtak Erec Jiszraél gyilagosak és poétikus és szigoruan bírálók, rajzi, kulturális, gaz ideális szempontok különböznek egymá Palesztinába zárando legyenek az uj el azok a leirások, az emberekről adnak. uj Palesztina olyan embereknek képét néznek és mindegyi vágyait, reményeit é

A napoktan eg Palesztináról dr. O nek címe: „Látogat könyv kicsiny, fido az országot az olvas nagy-nagy szeretete mindent. Otto Abel szemlélt meg min Meglátja azt a k amellyel a pionirok látja küzdelmeiket egyuttal munkájuk többet is lát: látja amelyeket ez a mu az elkövetkező évtiz Nem ugy vándorol egy turista, mint látottak a szokásos régi vágyát és szere az országot, ahogyan házat néz meg keres mindezt meleg szere

Lelkes cionista azok közül, akikne ásóval és ekével se ron, a köfjétsnél és születő Palesztinában tollukkal meleg lelke járulnak hozzá Erec Ezt a könyvet az azoknak, akik Pales rezzenek és nekik, zükbe adják a szere zoknak sorozatát.

könyvnek, hogy a zsidókat felrizza és sének munkájára se sítése közben a ke léngoló vándló lesz tess C'onert: „Am kezdő zsidó nemzed A zsidó jövő útja

Mindannyian t Palesztina felépítésé ban, de még inkább dök között. Bár meleg szívvvel író sokakat a Palesztinának megnyerni akiknek nincs me bemutatja annak jelen és jövő szer Azzal, hogy meg önfeláldozását, am felépítik Erec Jisz

Ne vegyen csak he de után
POL
s azonnal meg pállott lába m keményedére r mulatos, haszná Ka, ható, yogy

IROK ÉS IRÁSOK

Dr. Ottó Abeles:

Látogatás Erec Jisraélben

Az elmúlt években, amikor az örök Cion-álmok valósággyá kezdtek válni, sok-sok könyvet írtak Erec Jisraélről. Vannak közöttük tárgyilagosság és poétikusak, lelkesedéssel elteltek és szigorúan bírálók, amelyek az országot földrajzi, kulturális, gazdasági, politikai és néha ideális szempontokból írják le. Amennyire különbözőnek egymástól azok az emberek, akik Palesztinába zárandokolnak, hogy ott szemtanúi legyenek az új életnek, ép oly különbözők azok a leírások, amelyeket az országról és az emberekről adnak. Azt mondhatnók, hogy az új Palesztina olyan tükör, amely azoknak az embereknek képét tükrözi vissza, akik bele- néznek és mindegyik meglátja benne önmagát, vágyait, reményeit és kétségeit.

A napokban egy új könyv jelent meg Palesztináról dr. Ottó Abeles tollából, amelynek címe: „Látogatás Erec Jisraélben.” Ez a könyv kicsiny, finom skiccekben mutatja be az országot az olvasónak. Végtelen vágyódással, nagy-nagy szeretettel nézett és írt meg a szerző mindent. Ottó Abeles látó szemmel és okosan szemlélte meg mindent ebben az országban. Meglátja azt a kimondhatatlan erőfeszítést, amellyel a pionirok az országépítést végzik. Látja küzdelmeiket és törekvéseiket, de látja egyúttal munkájuk eredményét, sőt annál többet is lát: látja azokat a gyümölcsöket, amelyeket ez a munka a holnap, a jövő év, az elkövetkező évtized számára termelni fog. Nem úgy vándorol az országon keresztül, mint egy turista, mint egy kíváncsiszkodó, akit a látottak a szokásos kritikára csábítanak, ő egy régi vágyát és szerelmét követi, úgy látja ezt az országot, ahogyan egy ujra feltalált szülői házat néz meg keresve, kutatva, bírálva, de mindezt meleg szeretettel.

Leikes cionista írta ezt a könyvet. Egy azok közül, akiknek nem adatott meg, hogy ásóval és ekével segítsen és dolgozzék az ugaron, a köfajtésnél és az építkezésnél az újjászülető Palesztinában. De egy azok közül, akik tollukkal meleg lelkesedéstől áthatott szavakkal járulnak hozzá Erec Jisraél felépítéséhez.

Ezt a könyvet nemcsak azért írták, hogy azoknak, akik Palesztinát szeretik, örömet szerezzenek és nekik, mint kedves ajándékot, ke-zükbe adják a szerető kézzel írott finom rajzoknak sorozatát. Inkább az a célja ennek a könyvnek, hogy a késlekedő, elfásult galut-zsidókat felrizza és őket Erec Jisraél felépítésének munkájára serkentsen. Ezen misszió teljesítése közben a kedves, jószágos Ottó Abeles lélegző vádló lesz és szenvedélyes vallomást tesz Conert: „Ama partokon dől el a következő zsidó nemzedék sorsa, bárhol éljenek is. A zsidó jövő útja Palesztinán keresztül vezet.”

Mindannyian tudjuk: mily nehéz feladat Palesztina felépítése. Nemcsak benn az országban, de még inkább a szétszórtásban élő zsidók között. Bár elérné célját Ottó Abeles meleg szívvel írott könyve és sikerülne általa sokakat a Palesztina-munka hathatós támogatásának megnyerni akként, hogy mindazoknak, akiknek nincs módjukban a országot látni, bemutattja annak értékét, szépségeit és a zsidó jelen és jövő szempontjából nagy jelentőségét. Ázzal, hogy megmutatja a pionirok odaadó önfeláldozását, amellyel gondtal és fáradsággal felépítik Erec Jisraél mindannyiunk számára.

Anita Müller Kohon

Ne vegyen mindennap lábvizet,

csak hetenként egyszer,
de utána kenje be lábát

PODOL-lal

azonnal megszabadul lábizzadásától, lipállott lába meggyógyul, tyukzeme, b' r' beményedése nem lesz többé. Hatása tá- aulatos, használata egyszerű. **Ára 35 L.** Ka, ható gyógyszertárakban, drogeriákban.

Koronatanácsot hívtak össze a lejmentés érdekében

A lej árfolyama úgy külföldön, mint belföldön fokozódó javulásnak indult. Leszállítják a gabonaneműek exportilletékét

(Cluj-Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azok az intézkedések, amelyeket a kormány és a Banca Nationala a lej feljavítása érdekében tettek, amint az már tegnap előrelátható volt, eredményt zártak. A külföldi tőzsdéken fokozatos javulásnak indult a lej, így Zürichben is, ahol a tegnapi 1.60 szantimos zárlati jegyzéssel szemben ma már 1.80-as ár folyamat ért el. Belföldön is meggyugdta a kedélyek és az előbbi napok pánikszertü hangulatát tartózkodó várakozás váltotta fel. Az eddigi intézkedések közül kétségtelenül a deviza forgalom teljes korlátozása mellett a Banca Nationalának egyelőre az a lépése hatott jótékonyan, amellyel biztosította a jogos és nélkülözhetetlenül szükséges deviza-igények kielégítését.

Ha egy importőrnek, gyárosnak, kereskedő-

Bucuresti-Bukarest, május 7. Lepadatu pénzügyminiszter ma délelőtt hosszasan tárgyalt Oromulu bankkormányzóval a lej-kérdés ügyében. Tanácskozás után Lepadatu az uralkodóhoz ment, akinek beszámolt a lej jelenlegi állásáról. Az uralkodó meglepedéssel vette tudomásul, hogy a megtett intézkedéseknek meg volt az a hatásuk, hogy a lej a mai tőzsdén már magasabb árfolyamon volt jegyezve s azonkívül az országban is alábbhagyott az ijedelem. Mégis az uralkodó kifejezte azon véleményét, hogy a további teendőket illetően meg kellene hallgatni az összes pártvezéreket, valamint a gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi reprezentánsokat. Erre az uralkodó holnap délelőtt 11 órára koronatanácsot hívott egybe, amelyre meghívást kaptak: Maniu Gyula, Mihalache, Jorga, Bratianu Jone, az összes volt pénzügyminiszterek, valamint a pénzügyi és gazdasági élet reprezentánsai. A koronatanácsban az uralkodó fog elnökölni.

A fővárosi tőzsde tanácsa tegnap este zárt jellegű ülést tartott, amelyről a következő kommunikát adtak ki:

A tőzsdetanács a külföldi devizákkal rendelkező termelőkkel, főként a gabonaexportőrökkel folytatott tanácskozásai alapján megállapította, hogy a deviza emelkedése semmivel sincs igazolva. Április folyamán elegendő devizát adtak el és ma is kielégítő eszközök állnak rendelkezésre a devizák beszerzéséhez a kivétel, főként a gabona, fa- és petroleum-export fokozásával. Egyébként a gabonaexportőrök kötelezettségét vállalták, hogy az autorizált bankok rendelkezésére bocsátják egész devizakészletüket, amelyet az export útján szereznek. A tőzsdetanács emellett megállapítja, hogy a legutóbbi napokban történt deviza-áremelkedések inkább pszichológiai okokra vezethetők vissza és ezért a normális helyzet visszaállása kétségtelen.

Milyen fizetéseket teljesít a kormány

A kormány hivatalos kommunikát tett közvé azokról a fizetésekről, amelyeknek hivatalbalépése óta eleget tett s amely fizetésekről azt hírsztelték, hogy azok volnának a lej esésének okozói.

Ezerint befizettek: 460.000 svájci frankot a magánvadászat visszavásárlási értéke fejében. Az erről szóló egyezményt Bratianu Vintila kötötte meg.

Kifizettek a Ringhofer cseh cégnek ötmillió cseh koronát, ugyancsak Bratianu Vintila megállapodása értelmében.

Kifizettek ötvenezer dollárt a Steg-nek az ins-bruchi, illetve a prágai utódállamok konferenciája egyezménye alapján.

Juniusban fizetnie kell még a kormánynak hárommillió frankot, júliusban ötvenkilenezer font sterlinget a konszolidációs kölcsön kamatainak törlesztésére s ezeken kívül több kisebb fizetéseket, amelyek azonban több tízmillió lejre rúgnak.

A hivatalos kommunikát megállapítja és leszögi, hogy ezeknek a fizetéseknél a kormány feltétel-mentesen eleget tesz s azok, tekintve, hogy jóelőre lettek fedezve, nem lehetnek semmilyen befolyással a lej árfolyamára.

Megszigorították a deviza kiutalásokat

A központi devizahivatal megállapította, hogy még ma is sokan lépnek fel devizaigényekkel s ezért táviratilag intézkedett, hogy a devizaellenőrző bizottságok csak a legsürgősebb esetekben adjanak devizavásárlási engedélyt. Az engedélyezett devizákról a Banca Nationala gondoskodik. A központi hivatal utasítása értelmében a kolozsvári Banca Nationala elrendelte, hogy a pénzügyintézetek csakis kizárólag a bank előzetes engedélye alapján utalhatnak ki devizákat kereskedőknek, vagy magánosoknak. Ezzel a rendelkezéssel tehát megszüntették a pénzügyintézetek azt a jogát, hogy 5000 lejig külföldi fizetőeszközöket adhassanak ki.

Averescu tábornok tegnap késő este hosszasan tárgyalt Garofiiddal a behozatali, illetve a kivitel- vamiok redukálása ügyében. Garofiid kifejtette, hogy a lej mai állását a behozatali és kivi-

nek, vagy magánosnak szüksége van külföldi fizetőeszközre, ezen igényét bejelenti a Banca Nationala kebelében működő devizaellenőrző bizottságnál, amely az igazolt igényeket elismeri és a devizák vásárlására kiadja az engedélyt. Az engedély alapján az illető bármelyik pénzügyintézetnél megszerzheti a devizákat, mert ha a bank több devizát adott el, mint amennyi készlete volt, a Banca Nationala az eladásból származó többletet visszatéríti. Az így megnehezített devizaforgalom teljesen gátat vetett a spekulációnak.

A külföldi devizák árai — amint azt jelentettük — már tegnap megkezdtek fokozatos lemorzsolódásukat és ez az áresökkenés ma is folytatódott. Az irányzat lanyha s a forgalom erősen redukálódott. A devizák árait lapunk más helyén közöljük.

A fővárosi tőzsde tanácsa tegnap este zárt jellegű ülést tartott, amelyről a következő kommunikát adtak ki:

telit illetőek felemelésének köszönheti és ő annak idején figyelmeztette erre Bratianu Vintilát, aki azonban nem akart reá hallgatni és mégis felemelte az illetékeket. Averagescu erre az uralkodóhoz ment és beszámolt Garofiiddal való tárgyalásairól. Az uralkodó még a délelőtti folyamán magához kérte Bratianu Vintilát és kikérte az ő véleményét is az új vámrezsimmről. Bratianu Vintila revízió alá véve régebbi álláspontját, szintén az illetékek leszállítása mellett nyilatkozott.

Leszállítják a gabona exportvámját

Averagescu még a mai délelőtti folyamán értekezletet hívott egybe, amelyen Coanda, Trancu Jasi, Lepadatu és Manoiulescu is résztvettek az ideiglenes, illetve átmeneti vámrezsimm ügyében. Megállapították azokat a köröket, amelyek alapján képezhetik az átmeneti állapotnak. Egyébként holnap este minisztertanács lesz, amelyen véglegesen rendezik ezt a kérdést.

Beavatott helyről nyert értesülés szerint a lej stabilizálása érdekében a kormány új gabonakivitel- i rendeletet készít elő, a kivitelit illetékek valószínű leszállításával. A gabonakereskedők szövetsége ily értelemben tárgyalásokat folytat a kormánnyal és kötelezettséget vállal arra, hogy a belföldi piac szükségleteinek fedezésére elegendő devizát fog tudni rendelkezésre bocsátani.

Ma délután 4 órakor egyébként az ipar és kereskedelmi kamarában az exportőrök és nagyke- reskedők bevonásával értekezlet lesz, amelyen részt- vesznek Coanda, Garofiid és Manoiulescu miniszterek is az átmeneti behozatali vámrezsimm és az export- illetékek leszállításának előkészítése ügyében.

Megjavítják a teherszállítást

Averagescu tábornok ma délelőtti Mitilineu kül- ügyminiszterrel és Valeanu közlekedésügyi minisz- terrel is tárgyalt a lejstabilizációval kapcsolatos kérdések ügyében. A meginduló erőteljesebb expo- rt, — amelyre az illetékek leszállítása után remé- ny van — szükségessé teszi ugyanis, hogy a te- herszállítás rendszerében is mélyreható változásokat eszközöljenek. A tanácskozásokról nem adtak ki kommunikát, de kiszivárogott hírek szerint meg- találták a lehetőséget annak, hogy rövidesen egy az export, mint az import számára elegendő vasuti koc- sit állítsanak be.

A „Dimineata” fentartja vádját a Banca Nationala ellen

A „Dimineata” ma újból azt állítja, hogy a lej esése a Banca Nationalának elhamarkodott kül- földi devizavásárlásainak tulajdonítható. Oromulu bankkormányzó kategorikusan megcáfolja ezt az alaptalan hírt és megismétli, hogy a bank két hó- nap óta semmiféle devizaoperációt nem végzett és lejt nem adott el.

A fővárosi lapok egyébként örömmel állapítják meg a lej javulását, ami a kormány és a Banca Nationala intézkedései nyomán következett be. A „Viitorul” megerősíti a koronatanács híreit, azonban információja szerint a tanácskozásban csupán a mi- niszterek fogtak részt.

Nádossy bűnösnek, Windischgrätz büntetlennek vallja magát a frankhamisításban

Megkezdődött a franküggy ítéltárgyalása. A két fővádolt több fontos kérdésre megtagadta a felvilágosítást. Ki állott a bűnügy hátterében?

(Budapest, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az óriási érdeklődéssel várt frankhamisítási ügy ítéltárgyalása ma reggel kilenc órákor megkezdődött. A tárgyalásra, mely valószínűleg három hétig fog eltarítani, igen nagy előkészületeket tettek. A tárgyalóteremben a diplomatáknak három emeleti páholyt bocsátottak rendelkezésére és a sajtónak a tárgyalóterem mellett telefonokkal felszerelt irodákat állítottak föl.

A tárgyalást Tóréky Géza dr. kuriai bíró, a büntetőtörvényszék másodelnöke vezeti, aki az óriási anyagot áttekinthető céllal ötven írtasomára osztotta fel, mindenikben negyven-ötven jegyzőkönyvvel, úgy hogy a tárgyaláshoz szükséges okiratot azonnal megtalálhassák. A bírósági épület köré nagyszámú rendőrséget vezényeltek ki.

A tárgyalásra a huszontégy vádlotton kívül huszonkét védő és negyvenkilenc tanu van megidézve. Az ügyészi vádiratban felsorolt tanakon kívül a bíróság beidézte Bethlen miniszterelnököt, Vass népjóléti minisztert, Friedrich István, Teleki Pál, Perényi Imre, Pallavicini György, Károlyi Imre, Zichy Valdemár, Mikos János és Sgray Antal grófokat, Zadravecz püspököt, Bónis Arkangyalt, Lingauer Albint, Hir Györgyöt, Zlinszky Istvánt, Jankovich Béla Endrét és Kosza Miklóst.

Nádossy zsidó védőt választott

Windischgrätz herceget, Szörceit és Gerőt dr. Ulain Ferenc védi, Nádossy, Gál Jenő dr. t., a budapesti demokrata párt elnökét nevezte meg védőjéül, aki Erdélyi Sándorral együtt fogja ellátni a főkapitány védelmét. Nádossy védőjének megválasztása nagy feltűnést keltett Budapesten, mert dr. Gál Jenő zsidó és politikailag is mindig élesen szembeállott Nádossy szereplésével. Gál az újságírók előtt kijelentette, hogy tisztán jogászai munkát akar végezni és minden pártpolitikai tendenciát ki-



Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

rekeszt a védelemből. Minden törekvése arra fog irányulni, hogy megállapítsák a törvényes és tárgyilagos igazságot, mert a franküggy támasztotta közzavárból az igazságos bírói ítélet az egyedüli ki vezető út. Meggyőződésem, jelentette ki Gál, hogy a magánvádlóként szereplő Banque de France is szem előtt fogja tartani azt a francia akcióját, hogy „mindent megértene annyit tesz, mint mindent megbocsátani.” Rábát, Windischgrätz titkárát Vambergy Rusztem védi.

Megkezdődik a tárgyalás

A vádlottak nacionáléjának fölolvása után az ügyészi vádiratot olvassák föl, mely nagy terjedelménél fogva hosszú időt vesz igénybe. A tulajdonképeni tárgyalás Windischgrätz kihallgatásával fog kezdődni. A franciák Windischgrätznek kiltásta helyezték, hogy ha töredelmesen feltárja a frankhamisítás részleteit, elállnak a vele szemben támasztott kártérítési követeléseiktől.

A vádirat szerint Windischgrätz 1923-ban, 1924-ben, 1925-ben mintegy harmincezer darab hamis ezerfrankost nyomtatott, amelyek közül nyolcezer kiválasztott példányt forgalomba is bocsátott. A térképészeti intézet vezetői és tisztviselői Windischgrätznek ebben a hamisítás tevékenységében bűntársai voltak. Gerő László műszaki tanácsos szerezte meg Németországból a papírtanyagot és ő nyomta ki a hamisítványokat. Nádossy volt kap-

Nádossy főkapitány beismerő vallomása

Nádossy Imrét szólítja ki elsőnek az elnök, Nádossy fekete zakatban van, láthatóan nem törte meg a fogház, mert az arca kissé megpirosodott. Kövérebb lett Windischgrätz is, akin fekete zakó és lakkcipő van. Öt darab padot állítottak fel a bírói emelvény előtt a vádlottak részére. A vádlottak közömbösen ülnek. A terem tele van újságírókkal és sok hölgyvendéggel. A fényképezést nem engedélyezték. A rajzolók szonban dolgozhatnak.

Nádossy kihallgatása előtt a többi vádlottat hivatják. Az elnök azon kérdésre, hogy beismeri-e bűnösségét, Nádossy a következőket válaszolja:

— Bűnösnek érzem magam. Négy évvel ezelőtt feljött hozzám Windischgrätz Lajos herceg és előadta tervét. Azt ajánlotta, hogy hamis ezerfrankosokat gyártunk, azokat értékesítsük, mert ezáltal olyan összegek állanak rendelkezésünkre, amelyekkel hazafias célokat lehetne finanszírozni. Én a herceg tervét keresztülvihetetlennek találtam és mondtam is neki: „Szamárság, ne csináljatok ilyet.” A herceg újból felkeresett és hangoztatta hazafias céljaink elérésének az akadálya az, hogy nincsenek anyagi eszközeink. Újból kér, hogy vegyék részt az akcióban. Éreztem, hogy valamit tennünk kell hazafias céljaink elérésére és ezért beleegyeztem. Megállapodtunk abban, hogy tevékenységem arra fog irányulni, hogy a befolyó pénzeket ellenőrizsem és ha elpalástolni való lesz, elpalástolom és segédkezet nyújtok. Ekkor megkezdődött a pénz elkészítése. Mindjárt kezdetben nehézségek merültek fel. Windischgrätz az egyes fázisokról mindig értesített. Amikor a hamisítványok elkészültek, értékesítésükre kellett gondolni. Azt ajánlottam a hercegnek, szakértőket kellene megkérdezni, hogy tervünk keresztülvihető-e. Baross Gábornak levelet írtam vidékre, ahol éppen tartózkodott. Baross feljött Budapestre és először azt mondta: „Micsoda lehetetlen ideáitok vannak!” Rábeszélesemre azonban mégis hajlott a dologra és elment a herceghez. Baross nem értett hozzá, de megígérte, hogy gondoskodik szakértőkről. Elischer és Horváth bankárokat vitte Windischgrätzhez.

Nádossy ezután előadta Jankovics külföldi utjának előkészítési történetét. Az elnök megkérdezi tőle:

— Hogyan jutott ahhoz, hogy Windischgrätz önnek, mint országos főkapitánynak ilyen dolgot tudomására hozzon és ajánlattal álljon elő?

— A herceggel baráti viszonyban voltam,

tány Windischgrätznek és társainak cselekményét szándékosan előmozdította és megkönnyítette és ezenkívül részt vett a hamis pénz forgalomban, hozatalában is.

Hamis román utlevelek

Nádossy ellen ezenkívül azt a vádat is emelték az ügyészek, hogy hat egyénnek, akik a hamisítványok értékesítésére külföldre utaztak, hamis román utleveleket szerzett és mint közhivatalnok három magyar utlevelet hamisított. A vádirat egyik pontja szerint Nádossy szerzett Jankovicsnak hamis futár igazolványt és ő bírta rá Baross Gábornak postatakarékpenztári igazgatót négyszázmillió korona kölcsön kintalására Mankovics Béla számára.

Rába, Hajts és Kurz, mint Windischgrätz bűntársai szerepelnek a vádiratban. A hamis pénz forgalombahozatalának büntetettével Szörcey József, Winkler István, Atdor Endre és Schwetz Tibor vannak vádolva, Baross Gábor és Olchváry Jenő ellen bűnpártolás címén emelt az ügyészség vádat. Végül Kovács Gáspár és Mankovics Béla dr. hamis pénz csilárd használatának büntetettével vannak vádolva. A nacionálé felvétele megállapítja, hogy Windischgrätz 44 éves, krakkói születésű, katolikus, nő, nyugalmazott közlélelmészeti miniszter. Jelenleg földbírtokos és vagyonos ember. Nádossy Imre dr. Baranyaszentlőrincen született, evangélikus, rés, volt országos főkapitány, szintén vagyonos ember. Baross Gábor 42 éves, katolikus, nőtelen, a postatakarékpenztár vezérigazgatója, vagyontalan. Szörcey József 38 éves, született Szörceén, a Magyar Nemzeti Szövetség és a Tarsadalmi Egyletek szövetségének volt ügyvezető elnöke, vagyonos. Rába Dezső, aki a sorrendben a tizennharmadik számot kapta, Végvecsén született, 26 éves, katolikus, nőtelen, Windischgrätz magánitkára, vagyontalan. Valamennyi vádlott büntetlen előéletű.

— folytatta Nádossy; — úgy jött arra a gondolatra, hogy beavasson a dologba. Tisztán hazafias okok vezettek minket, azért egyeztem bele a dologba. A tanácskozásokon nem vettem részt. Egyikben ott voltam a hercegnél, amikor Gerőt felkérte, hogy vegyen részt ő is a dologban. Windischgrätzal vagy közvetlenül tárgyaltam, vagy Rába Dezső úján. Ő hozta az adatokat. Nem tudom, kinek az ideája volt a dolog, azt is csak később tudtam meg, hogy nevüknek és állásuknak felemlítésével toboroznak embereket. Arra, hogy ki vezette az akciót, nincs tudomásom.

— Mikor Gerő beleegyezett a dologba, kiküldték Németországba megtanulni a papírgyártást. Gróf Teleki nevét Gerő nem említette soha. Hajtsról és Kurtról csak annyit tudok, hogy a herceg mondotta nekem, bevatta őket is. A hamisítványokat körülbelül 1924 nyarán készítették. Hogy hány darab készült belőlük, nem tudom. Amikor megindult az akció, 35 ezer darab készítéséről volt szó. A hamisítványokat először Windischgrätz, majd Zadravecz lakására vitték.

— Jankovics semmi másra nem vállalkozott, minthogy átadja a hamis frankokat fiatal embereknek, akiket Windischgrätz kiválasztott. A hamisítványok forgalombahozatala akkor akadt meg, amikor Bethlen levelet intézett hozzám. Akkor rögtön mondtam, abba kell hagyni a dolgot. A herceg is beleegyezett a halasztásba. Időközben azonban megállapodásunk ellenére Jankovics Hágában megkezdte az értékesítést, pedig határozott utasítást kapott, hogy csak a herceg kezdeheti meg az értékesítést. Sürgőnyt nem kaptak, erre önhatalmulag forgalombahozták a hamisítványokat.

Nádossy ezután bevallja, hogy a hamis utleveleket pénzzel szerezte meg, de hogy kitől, arra megtagadta a választ. A futár igazolványt a külügyminisztériumból szerezte illetékes tisztviselőktől. Az elnök megkérdezi Nádossytól, hogy amikor Hollandiában letartóztatták Jankovicsokat, mit csináltak? Nádossy a következőképpen felel:

— Összejöttünk Rába lakásán és elhatároztuk, hogy a hamis frankokat meg kell semmisíteni. Rábát biztuk meg ezzel. Hol vannak a klisék, azt nem tudom. Lehet, hogy a hercegnél vannak. A hamisítványokat akkor hordták szét, amikor a miniszterelnöknek tudomására jutott abból a bizonyos levélből az ügy.

Mankovics esetére vonatkozólag előadja, hogy feljött hozzá és azt mondotta, hogy baj

van. Elzálogos azt hitte, hogy tatása után tud frankok.

— Mankovics hogy a hamis fordultam ésőtam meg, hogy a résztvevők a készkiadást Windischgrätz

Az elnök ké a berlini köve a dologba, csu ő levelével segítségére. Ily

Windischgrätzre az elnök.

— Nem ér a herceg — ké amivel vádolna mény, hanem amelyek igen igen sok alapo vádolnak, azé vádolhatnak. E folyamán nem

— A frank származik. Biz eszméje régen, harci eszköz hazafias felbuz befolyó pénzt rálni. Amikor már voltak kö tották elő és k tudom. Ha tud Akkoriban éri nála nem látta nek tudnia kel klisékkel. Nem hoz a kövek h tam, hogy Te vallomást, hogy véleménynt adta hatok magam a a köklisék ekk komoly megbes

— Csak 19 pirgyártás titk kez ek a bank lágosítást. Ugy volt teljesen j A rosszak a maradtak és a hogy a szövets hol vannak.

Windischgrätz v zést nem ő és más adta a ez a más vala az volt, hogy nak kározoand Auer Pál kijelentette, h állapítható az lőre. A nyom Hir György k ták, akiket a

Ferli-sz Fehé

Frissit

H a g

Ut

Maskara

Kisbán (gróf Bánffy) Miklós vígjátékának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

Mindenesetre igen örvendetes látvány, hogy egy volt aktív politikus, sőt külügyminiszter, annyi kiábrándultsággal tudja látni a közelmúlt magyar politikai életét, mint gróf Bánffy Miklós. Annál is inkább örvendetes ez, mert gróf Bánffy éppen annak a kabinetnek volt külügyminisztere, amelynek elnökét (a név nem fontos) annyi sok találon groteszk jellegzetességgel cipelte a riváldák fénye elé.

A „Maskara” legfőképpen szabad és szellemes hangjával kapja meg a hallgatót és riasztja el a polgári izlést. Gróf Bánffy Miklósnak módjában áll, hogy ne tegyen komessziókat a prudériának s éppen ennek köszönheti, hogy mindvégig élvezetes és érdekes dialógusokban tudja lekötöni a közönség érdeklődését. Tény az, hogy a politikai Bánffy Miklóssal szembeni elfogultságunk a „Maskara” láttán elveszti élet és vele együtt mulatunk azokon a figurákon, melyeket erős karikatúra-érzéssel, mintegy dróton rángatva vonultat el előttünk.

Azt mondják a befentessék, hogy Kisbán Miklós Kosch Imre, a radikális gróf alakjában a volt magyar köztársaság elnökét rajzolta meg, ez azonban valószínűtlen feltevésnek látszik, mert a szerző annyi szimpatáival szerepelteti nevezett hőst, amennyit éppen tőle, éppen az ábrázolt alakkal szemben nem tételhetünk fel. Kosch gróf a szabadszeralelem prófétája, aki azonban — éppen, mert közben beleszeret feleségébe — ellenmondásba keveredik elveivel és végül is dühödten feltételek jelenettel szerzi vissza magának a már-már zsákmányvá vált fiatal asszonyt. Nem tudjuk, hogy ennek az erkölcsi diadalnak ki örül jobban: a szerző-e, vagy a közönség, de tény az, hogy a diadalt ingerlő és szellemes fordulatok készítik elő és mindvégig lebilincselően perog le előttünk az esemény. A darab végén a pálmát mégis a forradalmar gróf viszi el, ami érthető is, hiszen gróf és ugyis, mint gróf, ugyis, mint magánember, rendkívül szimpatikus jelenség. Annál teljesebb a szatirikus diadala a többi figurákon, nevezetesen Kátszen Kejetánon, akiben akarva, nem akarva a hirhedt „jogforrás”, Friedrich Istvánná ismerünk rá. Ugyanaz a kakaskodó üresség, nagyhangu gyávaság és ostoba fellengzés jellemzi ezt a figurát is, mint a hajdani miniszterelnököt, akit a szerzőnek közvetlen közelből volt alkalmja megismernie.

A legszomorubb és legmulattatóbb figurája a „Maskara”-nak kétségkívül Fridolin ur, a titokzatos orosz herceggé avasztalt kereskedő segéd, akit elsősorban foglalkozása tesz humorosá, mert hiszen tényleg nincs szomorubb annál, mintha egy szegény kereskedősegéd grófi környezetbe kerül, pláne ha valódi komesszre veti rá igénytelen szemét. Csak természetesen, hogy el kell buknia az egyelőre küzdelemben, hiszen sem a tenuisz-rekettét, sem Marquis de Sade perverz gyönyörtűzéseit nem tudja a rátermettséggel kezelni, mint egy kékverű magnás. (Valószínűleg nem volt elég ideje rá, hogy ezeket a magasabb tanulmányokat elvégezzék.)

Kitűnő figurája a Maskarának a rendőrtanácsos ur, aki mindenben és mindenben politikai összeesküvőt szimatol és végül is póruljár, mert olyan kiváltságokkal kezd ki, akiknek legföljebb budoár-rejtelmek súlyosodnak a lelkükön, de ezekre szűn az egy-egy összeesküvő konokosságával vigyáznak.

A fiatal dzsentrí alakja a maga jelentéktelenségével, jóindulatú és szinte illatkozó korlátoltságával egyik legjobban ellesett figurája a darabnak. De mindenképp a marchesa pikáns, sőt frivol személye az, amely a közönség érdeklődését felfokozza nemcsak azzal, hogy megijű fűrdő-dresszben, félmeztelenül lejt végig a színpadon, hanem főleg azért, mert a szerelmi élet vérforraló titkait egy szentimentális kurtizán és egy mesebeli böcs nyugalommal árulja el a férfiaknak s — barátság esetén a nőknek is. Ez oly érdem, mely még a bűbájt is felidomlja s egy a szerző, mint a közönség (bár elrejtett) érdeklődését felosigazza. Az Iatim Pisták véleménye szerint ennek a marchesának alakja is élő személy után készült el s egy hirhedt, sőt írói munkássága révén ismert izraelita bárónt igyekszik perszifálni.

Mindez azonban végül is nem fontos, mert a vígjáték, vagy ahogyan Bánffy nevezte el

színjátékát: bolondság, kitűnően ellesett, jól megrajzolt alakokat hoz elénk, szikrázó szellemességtől feszült levegőt varázsol a színpadra, olyan izléssel és olyan kézzel színpadi ismerettel, amely mindenesetre dicsőségére válik előkelő szerzőjének.

A jól megérdemelt sikerhez nagyban járult hozzá a színészek pompás, igazán világvárosi színvonalú mozgó játéka. Egyes alakítások feledhetetlenek maradnak számunkra, így elsősorban Kemény László, aki annyi élannel, groteskséggel játszotta meg szerepét, hogy szinte uralta a színpadot. Táray Ferenc Kosch grófja nemcsak erővel, fölényel és jellemzetességgel volt teljes, hanem egyben derűvel és kedvességgel is. Mihályffy elemében volt, túlzásai is annyi lélettel teltek voltak, hogy mindvégig kacaj fakadt mozdulatán. Forgacs Öreg kgyelmese pompás karikatúrszerűségével hatott. Cselle Lajos Fridolinja keserű humorával, szánalmas kinlódásaival a legizisztább humor hangulatát varázsolta a színpadra. Baróti Erzsébet masochésája csupa élet, izzás és egyben vonzó fölényesség volt, amelyet a művésznő egyéni szépsége egészített ki előnyösen. Izsáky Margit egyes jele-

netekben hatásosan hozta ki azt a naivitást, amelyet az eredeti alaknak a szerző kölcsönözött. Homoky dzsentríje kitűnő alakítás volt, csupa temperamentum és kedves korlátoltság. Kabinetalakítást nyújtott Leóvey Leó a detektív szerepében. Kis szerepében is jót nyújtott Déay Dzsós és általában mind a többi szereplők elsőrangú nyújtottak.

A szerzőt a közönség melegen ünnepelte és számtalanszor hívta ki a lámpák elé.

Az előadás után az Ujságíró klubban a szerző tiszteletére bankett volt, amelyen az újságíró-társadalom színe-java és a kolozsvári társadalom előkelőségei vettek részt. Az újságíró klub nevében Kunecz Aladár köszöntötte fel az illusztris szerzőt, rámutatva az erdélyi irodalom problémáira. Gróf Bánffy Miklós szellemes és emelkedett szavakkal köszöntötte meg az újságírók ragaszkodását, akikben bajtársait és művészetének igaz megértőit látja.

Utána Janovics Jenő és Makkai Sándor mondtak köszöntőket, majd végül Leóvey Leó a színészek nevében köszöntötte fel pompás szellemességgel és talpraesettséggel a szerzőt. (s. l.)

Kartéritési pert indítanak a vasut ellen a síkcasztó Zegreanu áldozatai

Még mindig nem teljes a CFR kolozsvári szövetkezeténél elkövetett visszaélések lajstroma

(Cluj Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban röviden hírt adunk arról a nagyszabású panamáról, amelyet az államvasutak kolozsvári árubeszerző és értékesítő osztályánál fedezett fel a rendőrség és amelynek következtében Valer Zegreanu, a bizottság alelnökét, valamint Vasile Nicora pénztárnokot a kolozsvári központi rendőrség letartóztatta. A tegnapi és mai nap folyamán ezakadatlanul tartó vizsgálat teljes fonyt vet azokra a nagyszabású visszaélésekre, amelyeket ennél az osztálynál felelős pozíciójukkal visszaélő megtevéyedett emberek elkövettek. Ma már minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a hiányzó effektív 280 ezer lejen kívül az ugynevezett Comisia de aprovizionare kasszájában lévő 550 ezer lej két és félévi forgalmi haszna is hiányzik, amelynek nagysága meg sem állapítható.

Még január hó folyamán hírt adott az Uj Kelet arról, hogy a rendőrségre feljelentés érkezett dr. Marcus, a CFR jogügyi osztályának vezetőjétől, amelyben a vizsgálat megindítását kéri Zegreanu Valer felügyelő, a beszerzési osztály alelnöke és Vasile Nicola pénztárnok ellen. A feljelentésnek is érdekes előzményei és még édekesebb következményei voltak. Az államvasutak kerületi vezérigazgatója 1924 februárjában alapította ideiglenes jelleggel azt az ugynevezett „Comisie de aprovizionare“-t, amelynek feladata az volt, hogy a CFR tisztviselőit az üzletek napi árszínélésével jótól oltásban juttassa ruházati és élelmezési cikkekhez. Ennek a bizottságnak alelnöke dr. Marcus, a jogügyi osztály vezetője, alelnöke pedig Zegreanu Valer lett. Az előírás szerint a bizottság csak akkor diszponálhatott jogérvényesen áruvásárlásra és pénzkültetésre vonatkozólag, amennyiben a tagok többséggel hozzájárultak ehhez. Így a különböző osztályokra felosztott kolozsvári kerület delegátusai megbízást adtak a bizottságnak árak beszerzésére és szétosztására, amely rendes ülésén határozott efelől.

Néhány hónapig a legteljesebb rendben folytak a bizottság munkálatai. Időközben azonban dr. Marcus tifuszból megbetegedett és hosszú időre munka képtelenné vált. Helyét az eddig meglehetősen háttérbe szorított alelnök, Zegreanu foglalta el, akinek első teendője az volt, hogy diktatórikus módon a bizottság üléseit beszüntette. Kijelentette, hogy nem kíváncsi az osztály delegátusok javaslataira és a bizottság működésének alkotmányos formái mellőzésével teljhatalmulag intézkedett a pénzek kiutalása és hováfordítása felől.

Gyomor-, bél-, és anyagcserebetegségek, vér-, bőr- és idegbajok a természetes „Ferencz József” keserűvizet igen jó eredménnyel használják. Az orvosi tudomány jelentékenyebb elméi írják, hogy a Ferencz József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Mihelyt azonban dr. Marcus felgyógyult, azonnal kiadta a rendelkezést az ideiglenesen alakult bizottság likvidálására, mert a vezérigazgatóság rendelete értelmében a Comisia de Aprovizionare helyét a „Consum” közkereseti árubeszerző társaságnak kellett elfoglalnia. Ennek alelnöke az előző ellenére is Zegreanu lett, míg a likvidálás alkalmával talált 250.000 lej effektív hiányt úgy próbálták pótolni, hogy 55.000 lejjel megterheltek a bizottság öt tagját, akiket havorként 1500 lejes részletekben vonták le fizetésekből az összeget. A bizottság néhány tagja, akik kénytelenek voltak ölbetett kezekkel végignézni a tehatalommal felrubázott Zegreanu tüzelmét, akkor felkereste dr. Marcus, aki előtt konkrét vádat emeltek a bűnös felügyelő ellen. Marcus dr. szigorú vizsgálatot indított Zegreanu ellen, akiről a könyvek átvizsgálása után bebizonyosodott, hogy a bizottság pénzeivel bűnösen manipulált és a konstátált tényleges 250.000 lejen kívül a bizottság vagyonát képező 550.000 lej forgatásából származó haszon is hiányzik. Erre dr. Marcus megtette a feljelentést Zegreanu és bűntársai ellen.

A nyomozás azonnal megindult, de hat hónap telt el a feljelentés óta míg végre a bűnösök letartóztatása megörtént. A rendőrség ugyanazonnal megkezdte az élelmezési osztály tisztviselőinek kihallgatását, de azok Zegreanu bosszujától tartva, nem mertek nyílt és őszinte vallomást tenni. A rendőrség erre a meglévő aktákat átente a ügyességhez, ahol dr. Iepure vizsgálóbírónak osztották ki az ügyet. A feljelentés és a meglévő akták alapján Iepure vizsgálóbíró büntügyi zárlatot rendelt el Zegreanu vagyonára és visszautalta az aktákat a rendőrségre kiegészítés végett. Ez alkalommal a rendőrség nagyobb eréllyel fogott hozzá a nyomozáshoz. Draghiciu Aurél, büntügyi osztályfőnök megbízásából Pop Jonel komiszár vezette le a vizsgálatot, amely a tegnapi napon Zegreanu és Nicora letartóztatásához vezetett.

Érdekes fejleménye az ügynek az, hogy a bizottság azon tagjai, akik már jónéhány hónapja fizetési kénytelenek a Zegreanu által okozott hiány törlesztéseit, beperelik az államvasutakat az eddig befizetett összegekért és azoknak 13 százalékos törvényes kamataitért.

Ha művészi kivitelű fa, vas, vagy réz-butort és zongorát akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Széky & Róty
Erdélyrészi Butorgyár Rt.
Álladó butorkiállítását. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá turnirok és klosterneburgli enyvezett lemezek nagy választékan.

— Tizenöt ember belefut a Fekete-tengerbe. Várnából jelentik, hogy a Fekete-tengeren újabb bárkaszerencsétlenség történt, amelynek 15 halott áldozata var. Egy 35 személyvel megrakott bárka, amely a Szofia-gözös elé ment, a hullámok közé került és elmerült. Az utasok közül 15-en meghaltak, 20-an pedig megmenekültek.

Az Uj Kelet
Szerkesztő
Felelős
Az Uj Kelet
meg

Az Uj Kelet
Készítő

Oradea

Str. Aurel

(Erayüzlet)

Aradon

Str. Roman

Sighet

Miksa, Zsid

Timiso

Nemzeti Szó

— Oszt

Bécsből jelent

fogadta dr. D

nista szerveze

Plaschke közs

lúk a jeruzsále

kérdését. A ta

nisztérium álla

kancellár kijele

legközelebb me

zultatust Jeruz

osztrák állami

bizást kap az e

zésére is.

— Szokol

ből jelentik: A

rencia megnyitó

Ruos miniszterre

Cresswell ezred

generális, a déla

man nagyszabás

kimagasló egyén

kelt azon zsidók

Palesztina újjáép

gármeester szinté

a nagy vendéget

niszterelnök leno

ki távolmaradás

nista zászló ler

— Oskar

jelentik: Oskar

országi követe m

évekig jelentős

Bajorországban s

néggyéves gyerm

New-Yorkban ügy

res emberbaráttal

a nagy L. Stra

1906-ban felhagy

részt vett Ameri

meghatalmazottk

1901-ig maradt

1909-ig keresked

Államoknak, azu

venek Konstantin

állást viselt és b

kinevezett választ

volt a hági perne

— Megjelen

levelek. Jeruzsá

kormányhoz Lond

lesztinai utlevelek

fognak állítani a

gárok számára. Az

angol, arab és hé

felül szerepel a fr

az új utlevél haso

hoz, különösen a

Uridiv

HIREK

Az Uj Kelet az egyiptomi erdélyi és bányászati zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek kiadványos kiadásának a szerkesztőségével engedélyk meg.

Az Uj Kelet főkkiadóhivatalai és szerkesztőségei:
Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Eroyözület).
Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u).
Sighetul-Marmatiel-Máramaroszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.
Timisoara Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

Ma napról

Szombat

5686. Ijjar 24.
Szida: Böhar-Böchukotaj
Ujhold kihirdetés
1926. május 8

— Osztrák konzulátus Jeruzsálemben.
Bécsből jelentik: Ramek osztrák kancellár tegnap fogadta dr. Desider Friedmann, az osztrák cionista szervezet országos elnökét és dr. Leopold Plaschke közösi tanácsost, hogy megbeszélje velük a jeruzsálemi osztrák konzulátus betöltésének kérdését. A tanácskozásokon résztvett a külügyminisztérium államtitkára, dr. Peter is. A birodalmi kancellár kijelentette, hogy a bécsi kormány már legközelebb meg akarja szervezni az osztrák konzulátust Jeruzsálemben. A kinevezendő konzul osztrák állami tisztviselő lesz, aki egyúttal megbízást kap az egyiptomi konzuláris jogügyek intézésére is.

— Szokolov Délafrikában. Johannesburgból jelentik: A délafrikai országos cionista konferencia megnyitó ülésén a miniszterelnök Tielmann Ruos miniszterrel képviselte magát. Jelen volt Cresswell ezredes, hadügyminiszter és Szuths generális, a délafrikai ellenzék vezére. Mind a hárman nagyzabán beszédben ismertették Szokolov kimagasló egyéniségét. Szuths generális élesen kelt azon zsidók ellen, akik közömbösen viselkednek Palesztina újjáépítése irányában. A capstadti polgármester szintén meglehetősen beszédrel köszöntötte a nagy vendéget. A kormányzó és Hertzog miniszterelnök lendületes üdvözlő levélben mentették ki távollmaradásukat. A városháza ormán a cionista zászló lengett.

— Oskar Strauss meghalt. New-Yorkból jelentik: Oskar S. Strauss, Amerika volt törökországi követe meghalt, Oskar Strauss az utóbbi évekig jelentős szerepet vitt az Unio közéletében. Bajorországban született és 1854-ben került mint négyéves gyermek Amerikába. 1873-tól 1881-ig New-Yorkban ügyvédeskedett, ezután bátyjával, a híres emberbaráttal, Nathan Straussal megalapította a nagy L. Strauss et Sons áru- és import céget. 1906-ban felhagyott az üzleti élettel és tevékeny részt vett Amerika közéletében. 1884-ben rendkívül meghatalmazottként Konstantinápolyba került, ahol 1901-ig maradt állásban. Roosevelt alatt 1906-tól 1909-ig kereskedelmi minisztere volt az Egyesült Államoknak, ezután egy évre ismét kinevezték követségbe Konstantinápolyba. Azóta több tiszteletbeli állást viselt és térfékonfliktusok esetén az állam által kinevezett választottbíróként szerepelt. 1902 óta tagja volt a hágai permanens államközi békebírósnak.

— Megjelentek az új palesztinai utelvek. Jeruzsálemből jelentik: A palesztinai kormányhoz Londonból megérkeztek az új palesztinai utelvek, amelyeket legközelebb már ki fognak állítani a Palesztinából külföldre utazó polgárok számára. Az utlevél három hivatalos nyelven, angol, arab és héber nyelven lesz kiállítva, azonfelül szerepel a francia nyelv is. Formára nézve az új utlevél hasonlít a brit gyarmati passzusokhoz, különösen a kanadaiakhoz.

UJ KELET

Megrendült a német kormány helyzete

A monarchista zászló engedélyezése miatt Luthert leszávarták a volt uralkodóház kártalanításának kérdésében

(Berlin, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A Luther kormány helyzete, amely az utóbbi időben erősen ostrom alatt volt, komolyan megrendült. A külügyminisztérium ugyanis utasította az összes német követségeket és konzulátusokat, hogy hivatalos épületekre a köztársasági arany-fehér fekete lobogó mellé tűzzék ki a császári Németország színeit, a piros-fehér-fekete zászlót is. A rendelet miatt a demokraták és a szocialisták bizalmatlansági indítványt nyújtottak be a kormány ellen. A bizalmatlansági indítvány hatása alatt a birodalmi gyűlésen az uralkodóházak vagyonának kisajátításáról szóló törvényjavaslat második olvasásánál a Luther-kormány kisebbségben maradt.

A javaslat, melyből a kormány egyelőre nem csinál kabinetkérdést, de amelyben foglaltatás ügy megoldása a német birodalmi politikának ma a legnehezebb kérdése, egy kompromisszumot képviselt, amellyel a kormány lehetővé akarta tenni a baloldali pártok hozzájárulását is. A zászlórendelet miatt azonban a szocialista párt élesen szembefordult a kormánnyal. Scheidemann volt miniszter, a szocialisták szóoka élesen bírálta a kormány politikáját, amely szerinte a zászlórendelet kiadásával is köztársaságellenesnek mutatkozott. A szocialista

párt, jelentette ki Scheidemann, nem tartja ki-elégítőnek az uralkodóházak vagyonának rendezéséről szóló javaslatot és ezért ellene szavaz. A javaslat ellen szavaztak a német nemzeti is, mert, amint szónokuk, Westarp gróf kifejtette, e vagyon részleges konfiskálása is ellenében áll a jogállam elveivel. Az elrendelt szavazás után a javaslatot 236 szavazattal 142 ellenében elvetették. Loeb birodalomgyűlési elnök erre kijelentette, hogy a törvényjavaslatot, minthogy a birodalmi gyűlés annak minden részletét elutasította, visszautalja a kormányhoz, hogy az alkotmánynak megfelelőleg, a kérdést népszavazás elé bocsássa.

A Luther-kormány ebben a kérdésben még nem határozott további magatartása fölött. Ujabb hírek szerint a zászló-konfliktus miatt általában kormányválságra számítanak. A köztársasági pártok Luther eljárása miatt a legélesebb harcot hirdetik. A demokraták és a szocialisták bizalmatlansági indítványához valószínűleg a centrum is csatlakozik. Mivel természetesen, hogy a szocialdemokraták is a kormány ellen szavaznak, a kormányellenes többség biztosítva van. A köztársasági pártok bizalmatlansága nem az egész kormány, csak Luther személye ellen irányul.

— A gyógyszerésztulajdonosok Csernovitzban, az alkalmazottak Kolozsvárt tartják kongresszusukat. Az Erdélyi és Bársági Alkalmazott Gyógyszerészek kongresszusa vasárnap kezdődik Kolozsvárt az unitárius kolégiumban. Az alkalmazottak szövetsége az utóbbi időkben nem tudott olyan eredményes munkát produkálni mint ahogy azt a kari érdek megkívánta volna. Ennek rövidesen az lett a következménye, hogy az egyes városokban az alkalmazottak elveszítették egymással a kapcsolatot s így semmilyen közös munkásságot nem fejthettek ki. Ezt a régi kontaktust akarja a kongresszus megeremteni. A tárgysorozat legfontosabb pontjai: a vidéki szervek teljes kiépítése, aktív gyógyszerész társadalmi élet, jóléti intézmények létesítése. — A következő vasárnap — május 17-én — a tulajdonosok fogják megtartani közgyűlésüket a Romániai Általános Gyógyszerész Egyesület kongresszusa keretében Csernovitzban. A közgyűlés tárgysorozatának legérdekesebb pontja mindenestre Krausz Elemér ügyvezető-igazgató lemondása lesz, aki éveken át vezette az erdélyi gyógyszerésztulajdonosok szövetségét. A kongresszus után — 19-én és 20-án — kirándulást terveznek Dornavatrára és Putnára, hogy az Északkeleti-Kárpátok fenséges panorámájának gyönyörködésével fejezzék be ezévi kongresszusi munkálataikat.

— Eljegyzés. Schwartz Ben'amin Dej eljegyezte Rosmann Margitot Borgóprundról.

Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja
ma, szombat este fél 9-kor kezdi meg
második előadásorozatát
a kereskedelmi és iparkamara nagytermében.
Előad: dr. Kertész Jenő
„A zsidó Palesztina felépítése, mint egyetemes kulturfeladat” címen.
Belépődíj nincs. Belépődíj nincs.

— A kommunista-pör tanu a vádiottak érdekében tettek vallomást. A kommunista monstre-pör mai tárgyalásán folytatták a tanuk további kihallgatását. Kelemen Jenő mezőkapusi bíró igazolja, hogy Szabó Domokos vádlott nála tartózkodása alkalmával nem foglalkozott kommunista röpiratok osztogatásával és viselkedése sem volt gyanús. Kelemen vallomását Chaluseri Ilie közösi esküdt megerősíti.

Idősebb Lipsitz József bizonyítja, hogy a nála lakó Lipsitz József, aki nem rokona, nem szerepelt Gálfi József név alatt és a rendőrségen is rendes névvel volt bejelentve. Tudomása szerint Lipsitz nem vett soha részt kommunista irányú gyűlésen. Ungvári Lajosné tagadja, hogy a fia röpiratok terjesztésével foglalkozott volna. Uána dr. Lőte Lajos, a letartóztatott Ábrahám Kató gondnoka elmondja, hogy gyámleánye, akinek elhunyt apja után többszáz ezer lej értékű vagyona van, szolid és rendes életet élt mindig és nem is tudja feltételezni, hogy kommunizmussal foglalkozott. Több jelentéktelen vallomást tett tanu kihallgatása után, akik egyöntetűen, a jórészt serdületlen letartóztatottak érdekében vallottak, Solomon ezredes holnapra halasztja a hátralevő tanuk kihallgatását.

* **Május 15-én** jelenik meg a Mocianu féle Országos Vasuti Menetrend nyári kiadása. A csinos kiállítású 100 oldalas könyv ára most is csak 40 lej. Tartalmazza az összes állomások román-magyar és magyar-román névsorát, kilométer távolságait, összes vonatok és autóbusszjáratok új menetrendjeit. Könnyen áttekinthető térkép. Praktikus összeállítás, megbízható adatok, egyedüli tőkéltes, az utazó közönség részére megfelelő, részletes menetrend, mely a vonatok csatlakozásait is kimutatja. Árusítva lesz az ország összes könyvkereskedésében és újságárúsító helyein. Kiadóhivatal: Cluj, Strada Radu 4.

* **Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél.** Képviselet az ország minden helységében.

* **A takarékos áramfogyasztású izzólámpa** csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tungeram” félvattos izzólámpát.

— **Haggibbor ifjúsági játékosok figyelmébe.** A Haggibbor ifjúsági csapatának intézője felhívja az összes ifjúsági játékosokat, hogy a klubhelyiségben, szombaton este 8 órakor megtartandó játékosértekl zeten pontosan jelenjenek meg.

— **Nemzetközi régészeti kongresszus Jeruzsálemben.** Jeruzsálemből jelentik: A nemzetközi régészeti kongresszus delegátusai, akik az utóbbi napokat a Tauran vidéken töltötték, ismét visszatértek Jeruzsálembe. A delegátusok meglátogatták Palesztina, Sziria és Transzjordánia fontosabb pontjait és ezzel befejeződött a kongresszus programja.

— **Felakasztotta magát a Leirer-gyilkosság egyik elítélteje.** Budapestről jelentik: A Leirer-gyilkosság elítélteje, Saguly Ferenc tegnap felakasztotta magát cellájában. Tettének oka amiatti elkeseredése volt, hogy dacára annak, hogy ő fedezte fel a gyilkosságot, mégis elítélték.

Lábizzadás ellen Podol

Urividat különlegességek! Férfi fehérmű mérték után! Férfi- és női bőrkezelők nagy választékban! **Breuer, Piata Unirei 8.**

KÖZGAZDASÁG

TŐZSDE

Május 7-én

A lej Zártékban 175 00—180 00, Párisban —, Budapestben 235 00, Bécsben 239 00, Prágában 10 00.

Kolozsvár. Az irányzat a devizapiacra lanya. A kereslet az ismert megszorítások következtében erősen csökkent, ezzel szemben a kínálat fokozódott. Az árfolyamok a következők:

Bécs 40 00—41 00, Prága 8 50—8 70, Budapest 230—240, Páris 9 20—9 30, Zürich 55 00—57 00, Newyork 290 00—295 00, London 14 00—14 20, Milánó 11 70—11 80.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 90, Amsterdam 207 55, Newyork 517 00, London 2510 50, Páris —, Milánó 2070 00, Prága 1529 50, Budapest 72 30, Belgrád 910 00, Bukarest 175 00—180 00, Varsó 47 50, Bécs 78 00.

Bukarest. Devizák: Páris 9 05, Berlin 68 00, London 1380, Newyork 280 00, Milánó 11 40, Zürich 55 00, Bécs —, Prága 8 40, Brüsszel —, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 11 00, német márká 67 00, leva 2 00, török lira 135 font sterling 1370, francia frank 8 80, svájci frank 54 00, olasz lira 11 30, drachma 2 93, dinár 450, dollár 275 00, lengyel forint —, osztrák schilling 40 00, magyar korona 40 00, cseh korona 8 33, belga frank —, holland forint —.

A kereskedők országos kongresszusa Vasárnap és hétfőn tartják meg bukaresti országos kereskedő-kongresszust, amelyre a kolozsvári kereskedők tíz tagból álló delegációt küldtek ki. A delegáció tagjai holnap, szombaton reggel indulnak el. Mint értesülünk Temesvárról Kun Richárd, a kereskedelmi egyesületek elnöke és Opreán János kamarai elnök, Nagyváradról pedig dr. Oláh Béla vesznek részt a Sfátulok kongresszusán.

Erdélyi részvények a budapesti tőzsdén. A budapesti tőzsdén az utóbbi időben a lejjápirókban jelentékeny árfolyamemelkedés tapasztalható. Azóta, mióta a lej értékingadozása tart, a budapesti tőzsdén jegyzett és nacionalizált vállalatok papírjai állandóan felé tendáló árfolyamokkal reagálnak. A romániai vállalatok közül a Rézbányait, a Zabolait, a Marosi Petróleumot, a Brassói Cellulozet, a Temesi Szeszt és a Temesi Sört jegyzik a budapesti tőzsdén. Ezek közül az első négy részvényben jelentéktelen a forgalom, tehát az árfolyamalakulásban nagyobb eltérések nem voltak. Annál érzhetőbb volt azonban az emelkedő tendencia a Temesi Szesz és a Temesi Sör papírjainál. A Temesi Sör jelenleg mintegy 30 százalékkal áll magasabban, mint két hónappal ezelőtt. A Temesi Sör április 15-től április 26-ig 120-ról 170-re emelkedett, tehát csaknem 50 százalékos árfolyamnyereségre tett szert és a május 4-iki középárfolyam már teljes 50 százalékos árfolyamnyereségnek felel meg. A Temesi Szesznél az árfolyamemelkedés nem ilyen rapid, bár alig egy hét alatt április 26-ától május 4-éig 35.000 koronával emelkedett a részvény ára darabonként.

Kereskedelmi alkalmazottak gyűlése. A kolozsvári magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak május hó 16-án, vasárnap délután 10 órakor gyűlést tartanak a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében. A gyűlésen a 7 órai zárásra, a vasárnapi munkaszüneti törvény és a vállalatok leépítésének kérdése kerül megvitatás alá.

Németországban beváltják a magánbankok zálogleveleit. Berlinből jelentik: Nagyhorderejű lépésre szánták el magukat a német jelzálogkibocsátó intézetek, amelyek úgy érzik, hogy az aranyra való teljes ártértelest csakis úgy lehet elérni, ha lehetőleg mindezt eltakarítanak a forgalomból, amely a papírmárkára emlékeztet. Náluk természetesen ez könnyebben megy, mint bármely utódállamban, mert hiszen Németországban mindenre kiterjedő valorizációs törvény van életben és így a papírmárkáról szóló értékek eltüntetése ugyanis bekövetkeznék a valorizációs törvényben megjelölt határidő leteltével, de a német jelzálogkibocsátók érzik, hogy újabb jelzáloglevelek elhelyezése csakis akkor talán a közönség kö-

rében kedvező fogadtatásra, ha a régi papírmárkáról szóló jelzálogleveleket minél előbb kivonják a forgalomból. Pontos megállapítás szerint Németországban mintegy nyolcommilliárd márká névértékű régi záloglevél van forgalomban, amelynek felértékelési összege a német valorizációs törvények alapján kerekén kétmilliárd márkát tehet ki, ez az utóbbi kétmilliárd azonban már természetesen aranymárka. A valorizációs törvény végrehajási utasítása megadja a lehetőséget ehhez, hogy még mielőtt ezt a kétmilliárd aranymárkát a német pénzintézetek körülből 1938-ig a jelzálogadóssáviszafizetésiből bevéltanák, előbb is törlesztésükre a törlesztésre a jelzálogkibocsátók azt a módosítást válsztják, hogy 1927 január 1-ével újabb 45 százalékos arany-záloglevelekre kerüljenek át a régi papírmárkára szóló zálogleveleket, amelyek tulajdonképpen még a béke idejéből, a német közönség széles rétegeiben vannak elhelyezve.

A kolozsvári építőiparosok az illegitim építések ellen. A kolozsvári iparügyi osztályhoz tartozó építőipari szakosztály ma terjedelmes memorandumot terjesztett a városi tanácshoz, melyben kifejti, hogy az építkezéseknek több mint hetven százalékat olyanok végzik a város területén, akik nem képesített iparosok, hanem illegitim egyének. A memorandumban kéri, hogy az építkezési engedélyek és az iparigazolványok kiadásánál legyerekek tekintettel a képsített építőiparosok érdekeire. A polgármester megígérte az emlékiratot átnyújtó küldöttnek, hogy a kérdést tanulmányozni fogja és a sérlemek orvoslásáról gondoskodik.

Leszállították a cserép vasúti fuvardíját. A CFR hivatalos lapjában megjelent a központi vezérigazgatóság rendelete, amelynek értelmében a cserép vasúti szállítási díját a tavalyi sp. I-ből a sp. II-be tették át. Ez a fuvardíj 60 százalékos kedvezményt jelent és azt fogja eredményezni, hogy távolabb eső cserépgyárak is versenyképesek lesznek és meg fog szűnni az egyes városokban az ottlevő téglás és cserépgyárak monopóliuma, amelyeket ezek alaposan kihasználnak.

SPORT

A Haggibbor kétnapos marosvásárhelyi vendégszereplése

(Cluj-Kolozsvár, május 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint tegnapi számunkban jelentettük, a Haggibbor együttese a pünkösdi ünnepekre Marosvásárhelyre utazik. Két napig fog Marosvásárhelyen játszani a Haggibbor és tegnapi híradásunkkal ellentétben első ellenfele nem a Muresul, hanem az MSE csapata lesz, amellyel vasárnap délután méi össze erejét a Haggibbor, míg hétfőn a Muresul lesz a kolozsvári zsidó csapat ellenfele. A Haggibbor kétnapos marosvásárhelyi vendégszereplése elé sportkőök nagy érdeklődéssel tekintenek és különösen Marosvásárhelyen néznek feszült várakozással a pünkösdi mérkőzések elé. Ismeretes ugyanis, hogy Marosvásárhelyi futball-sportja az elmúlt évben a krízis nehéz hónapjait élte át. A játékosok javarésze eltávozott a marosvásárhelyi egyetlek köréből, a legelső klasszist képviselő MTK már csaknem két éve feloszlott és így például az elmúlt szezonban hónapok multak el anélkül, hogy Marosvásárhelyen futballmérkőzés lett volna. A körülmények szerencsétlen összejárása így tétlenségre kárhoztatta ezt a marosvásárhelyi futball-sportot, amely nem is olyan régen a legelső klasszist képviselte Romániában.

A marosvásárhelyi futball-sport vezetői ez év tavaszán elhatározták, hogy az agonizáló marosvásárhelyi sportéletet ismét életeré keltik és a város sportívóját a régi piedesztálra emelik. Néhány vezetőember lelkes, önzetlen és áldozatkész munkája eredményeképpen ma már ismét két aktív sportegyesület működik Marosvásárhelyen, az egyik az évtizedes sportmulttal bíró MSE, a másik pedig a különböző marosvásárhelyi egyetlekből összeállított Muresul együttese. Mindkét csapatban elsőrendű játékerők vannak képviselve és így a Haggibbor nak ke-mény munkája lesz marosvásárhelyi ellenfeivel szemben. Reméljük és hisszük azonban, hogy a Holländer Noával megerősített Haggibbor Marosvásárhelyen bijtsza igazi formáját és méltó módon fogja képviselni a város futball-sportját.

A kolozsvári sportprogram. Vasárnap délután a kolozsvári bajnokság végleges kimenetelére kihatással bíró bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra. A vasárnapi program főcsoportját az Univeritatea—CFR és KAC—Victoria mérkőzések képezik. A bajnoki tabellán a legjobb helyet, kevés veszített pontját tekintve, az Univeritatea csapata foglalja el. Ellenfele a CFR vasárnap a Victoria ellen híváló formájáról tett tanuságot. Az egyetemi csapat viszont a kereskedők ellen bizonyította be, hogy tud ötlesen, frissen, fairén és eredményesen játszani. Az Univeritatea csapata technikailag kétségkívül képzetlenebb, a vasutasok viszont bizonyos mértékben fizikai túlsúlyban vannak és állóképesebbek az egyetemi csapattal szemben. Héves és izgalmas küzdelemre van kilátás és bizonyos, hogy a mérkőzés eredménye döntő befolyással lesz a tabella végső kialakulására.

A vasutaspályán a KAC—Victoria mérkőzés ígér nehéz küzdelmet. A KAC fiatal játékosokból álló csapata előreláthatólag kénytelen lesz meghajolni a Victoria nagyobb rutinnal rendelkező együttese előtt, bár eldöntetlen eredmény sem látszik kizártnak. Az RMS—Husos és KKASE—Vasas mérkőzések egészítik ki a programot, amelynek részleteit alább adjuk:

Vasárnap 10 órakor: CFR ifj.—Husos ifj. 11 órakor: KAC ifj.—Haggibbor ifj., bíró Nagy Lajos. D. u. 5 órakor: Victoria ifj.—Univeritatea ifj.

Nagypályán. D. e. CFR II.—Univ. II., KKASE II.—Vasas II.

D. u. 3 órakor: Univeritatea—CFR I. oszt. bajnoki, bíró Seliceanu. 5 órakor: KKASE—Vasas I. oszt. bajnoki, bíró Jakobi Ernő.

CFR pályán. D. e. RMS II.—Husos II., KAC II.—Victoria II.

D. u. 3 órakor: RMS—Husos I. oszt. bajnoki, bíró E. Metianu.

5 órakor: KAC—Victoria I. oszt. bajnoki, bíró Moldovan.

Select-mozgó
★
A legújabb és legnagyobb film
Madame
SANS-GENE

amelyet Victorien Sardou — Emil Moreau népszerű darabja alapján vizs vászonra a legnagyobb rendezők egyi te

Leonce Peret

Főszerepben a nagy Gloria Swanson.

Ez a film az emberi mozdulat művészetének diadala.

A filmet speciális zenekar kíséri.

Urania-mozgó
★
A fáraó bosszuja

Fényes, monumentális rendezés, Egyiptom királyainak csodálatos és misztikus korszakából.

Fajdalma: epizód

Tutankamen

tragikus életéből. Eredeti felvételek a királyok világából. A főszerepben

Sussie Ne non és Maria Palma

Apollo-mozgó
★

Vörös malom

Kalandor történet, 5 felvonásban. A főszerepben Aud Egede Alissen (a „Mabuse” főszereplője)

Sir a g

SZINEL

M

A Szin

Dohnányi eg

színházban. D

és legelismerteb

függ fellépni Ko

Rendes esti elő

ezt a hangversen

életében is nagy

koncertet ad, há

hasam játszott D

mal játsza végig

nyeny műsora

Fantázia és Fug

C dur, op. 2. N

Scherzo. Allegro

op. 142. N. 3.

op. 142. Nr. 4.

ról az angyal) d

28 Nr. 6. Szün

Magyar

Szombat d. u. 4-

olcsó helyár

László. Sor

Szombat este fél

fallépésével

bírlet 119

Vasárnap d. u. f

rácsonyi, L

árakkal. So

Vasárnap d. u. 6

Leszállított

Vasárnap este há

(Operettrepre

szal Napibé

Hétfő d. u. 5 kor

László, Ihás

rozat 381)

Hétfő este három

ményi, Ihász

118 sz. B. f

Keresk
Berkovicsné
Oradea-Mara. Str.
Ismert elsőre

MART
Oluj, Plat
פאמאריק
לבווארען
ער האכטאמע
דער אויף פערלאנגע

Az
Mosé
mint
Fran
Mint
divat
Au

Sir a gyermeke? Használjon Höfer-hintóport, krémet, szappant

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye

Dohnányi egyetlen hangversenye a magyar színházban. Dohnányi Ernő, a világ legnagyobb és legelismerettebb zongoraművésze egyetlenegy szerdai fellépni Kolozsvárot a jövő hét szerdáján. Rendes esti előadás helyett tartja meg a színház ezt a hangversenyt. A világvárosok hangverseny-előadásában is nagyon nagy esemény, ha Dohnányi koncertet ad, hát még Kolozsvárot, ahol még sohasem játszott Dohnányi és aki egyetlen alkalommal játsza végig Erdély nagyobb városait. Dohnányi műsora a következő: 1. a) Bach—Liszt: Fantázia és Fuga g-moll. b) Beethoven: Sorata Odur, op. 2. Nr. 3. Allegro con brio. Adagio. Scherzo. Allegro assai. Schubert: Impromtu B-dur, op. 142. Nr. 3. b) Schubert: Impromtu F-moll, op. 142. Nr. 4. c) Dohnányi: Pastorale (Mennyből az angyal) d) Dohnányi: E ude (Capriccio op. 28. Nr. 6. Szünet. 3. Schumann: Carneval.

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 4-kor: Faust (Itjusági előadás, igen olcsó helyárral. Előadó tanár: dr. Rajka László. Sorozat 376)
 Szombat este fél 9-kor: Szerelmem vására (Poor Lili fellépésével, Táray vendégjátékával. Napibérlet 119 sz. A. Sorozat 377)
 Vasárnap d. u. fél 3 kor: Fraskita (Operett. Karácsonyi, László. Ihászszal. Leszállított helyárral. Sorozat 378)
 Vasárnap d. u. 6-kor: Dolly (Neményi, Ihászszal. Leszállított helyárral. Sorozat 379)
 Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Mágnaš Misza (Operettreprez. Pintér Böske, László, Ihászszal. Napibérlet 117 sz. A. Sorozat 380)
 Hétfő d. u. 5 kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László, Ihászszal. Leszállított helyárral. Sorozat 381)
 Hétfő este háromnegyed 9-kor: Az ezred apja (Neményi, Ihász, Leórey fellépésével. Napibérlet 118 sz. B. Sorozat 382)

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **כשר ארטה** vendéglője, Oradea-Mara. Str. Nicolai Jorga (Zódfa-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piața Mihail Viteazul 28.

כשר זעלכווארען פאבריק

ערצייגט אללערלייא זעלכווארען

פארשטעלענדיגטע ווערען פראכט פאר נאכנאמעס

זעלכווארען. פריידקראנט אונד הכשר אויף פערלאנג

Az árak folyton emelkednek, mi mégis a régi árban árusítunk!

Mosó delain , legujabb mintákban L. 39	Crep de chine minden színben L. 449
Francia mosó voileok 65	l-a chiffon 44
Mintás marocain , divatmintákban 198	Lepedővászon 140 c. széles 139

Au Printemps divatruházban (v. Missir) Str. Memorandului 11. sz. (Unia-utca)

'Central' buffet és söresarnok

(Cluj - Kolozsvár) iparművészek által tervezett diszes kivitelű, tömör tölgyfa

berendezése és komplett felszerelése

azonnal eladó!

Értekezhetni a „Központi“ szállodában Csiszár Viktorral.

Május 10-én megnyitom Maros újvart a fürdő közelébe

szigorúan **ארטה כשר** **vendéglőmet**, ugyanott kényelmes szobák, penzionserű ellátás, elsőrendű konyha és pontos kiszolgálás. Érdeklőzésekre válaszolok Salamon Herman, Uioara.

Árverési hirdetés

Alulírott, mint Vb. Sători Mór telegdi cég, Vb. Sători József és Vb. Sători Ferenc csőd-tömeggondnoka a csődválasztmány felhatalmazása alapján közhírré teszem, hogy nevezettek csődtömegéhez tartozó és a telegdi 313, kalotnádasi 328 és 353, galaseni (Tóttelek) 353 sz. tkvi betétekben felvett, azaz a telegdi gipszgyárat, a hozzátartozó gipszkőbányákat és 117 kat. hold kisajátításmentes földet magában foglaló ingatlanok, továbbá a Lorau—Ponora—R meji (Jádvölgyi) 785 sz. tkvi betétben foglalt vízierőtelep, végül a mézskői 290, 651, 1054, 1151, 1160 és 1200 sz. telekjegyzőkönyvekben foglalt alabástrombányákat magában foglaló ingatlanok zárt versenyárgyalás útján eladóvá tétetnek.

A telegdi, kalotnádasi és tóttelki ingatlanok csak együttesen bocsátatnak eladásra, a jádvölgyi és mézskői ingatlanokra külön külön lehet ajánlatot tenni. A zárt írásbeli ajánlatok t. évi május 31-én délig alulírott tömeggondnokhoz nyújtandók be és egyidejűleg az együttesen eladó ingatlanok után 200,000 lej, a külön-külön eladó ingatlanok után 50,000—50,000 lej bántópenz teendő le alulírott tömeggondnok kezéhez készpénzben vagy egy nagyváradi jönevű pénzintézet fentartás nélküli betétkönyvében.

Az ajánlatok május 31-én d. u. 4 órakor fognak dr. Mihelyi Lajos csődválasztmányi elnök irodájában a csődválasztmány által felbontatni. A válasz mány fentart a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válasszon, esetleg egyiket sem fogadja el.

Kelt Oradea, 1926 május 6-án.

Dr. Banc Gheorghe, tömeggondnok Oradea, palatul Apollo



Reductor

Hízást megakadályozó és masszázskészülék (Szab. 12.288). Megakadályozza a hízást és ellensúlyozza a fáradtságot. Nagy készülék 245 lei. Főraktár az egész ország részére: Reductor — Cluj, Str. Rog.

Maria 32. — Cluji elárusítók: Dr. Nagy gyógy-szechtár, Strada Motilor 32. — Demeter Corneli gyógyszertár, Str. Motilor, stb. — Használati utasítás ingyen.

UJ

» ATLAS «

UJ

» ATLAS «

Üzleti- és bankkönyvek, füzetek, noteszek, irkák, iskola táskák, számlarendezők, albumok gyári lerakata:

CLUJ, STR. HAȘDEU 63

» ATLAS «

UJ

» ATLAS «

UJ

Hímzőművészeti szalon — P. Mihail Vit. (Széchenyi t.) 36. l. e.



Törököntösök, talaszartók, frigszékény-függönyök, továbbá obige és hasonló templomi díszeseket a legművészebb kivitelben készít jutányosan

Meghívó.

A Borgói Műmalom R.-T. 1926. évi május 16-án d. e 11 órakor tartja Borgóprundon, a vállalat helyiségeiben évi rendes közgyűlést, amelyre a részvényesek az alapszabályok értelmében meghívotnak.

Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1925 üzleti évről. 2. társasági mérleg megállapítása iránt. 3. Esetleges indítványok.

Borgóprund, 1926 évi május 7-én.

Az igazgatóság

Megnyílt a Félixfürdő tőszomszédságában teljesen újonnan átalakítva, a

Bihar szálloda és étterem

Elsőrangú kiszolgálás. — **כשר ארטה** kitéző borok Elsőrangú cigányzenekar.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Vendéglősök figyelmébe!

Ajánlok Erdélyserthe elismert legjobb és állandóan frissen olvasott **בשר ארמני** tisztá **libasirt**. Szállítok bárhova 5-től 100 kg-ig saját export bédómómben a 120 lej kg. ként. **Friedmann Sámuel, — Oradea**, Str. Cuza Voda 6. Vizonteladóknek árendedem ny

Kreditkontroll

Pénzvilág — Finanzwelt országoknál tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9

Ügyvéd, elől b jegyzett, praxissal románban gyakorlott, állást keres. Mezőkeresésként „Sgilis” jelgign Cluj, Postafiók 127 kár. 1103

Egy fiatal mézeskalácsos segédet keres állandó munkára, ki eizóni tud és a viaszuntához is ért. Fülep Izidor, Zsibó 1039

Ötlépés elektromotor, benzín motor, gázballonok olcsón átvehető Vár u. 2. Röntgen laboratorimtan. 1100

Hölgyek figyelmébe!

Mindenemű modern hajmunkák, tanbourir választék, kizárólag elcsendő anyagok készitmény, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vitákra is eszközök. Vágott haját kicsinyben 50 magyban veszek. — **Massa Gyula Cluj**, Str. Memorandului 10

Magános nő jobb családnal házvezetőnői állást keres. Cim: Vajda Janka, Timisoara, Felső u. 9. 1016

Esernyőjavítást igen jutányos áron elvállal Adler Jozsef, Árpád ut 20.

Románszenigörgyi

fürdőben évek óta fennálló **בשר ארמני éttermem** ujonnan átáthitva, május 20-án megnyitom. Sives pártfogást kér G. ún Zsi: mondé, Malom-u. 14 szám, Cluj

Intelligens zsidó lány állást keres győmekk mellé, háztartásian is segédkezik. Leovits E z r, Fogaras. 1039

Veszek

Elek. „Auroa” bolaga, P. M. Viteazul (Széchenyi tér) 14. sz.

Bérbeadnám jól bevezetett vevőkörrel rendelkező pézségemet. Esetleg társulnék egy önálló vevőre képes pézmesterrel, ki szombat megtartására reflektál. Cim: Tatarca, Alba Iulia. 1103



Exziszt a legmagasabb napi áron vásárol a

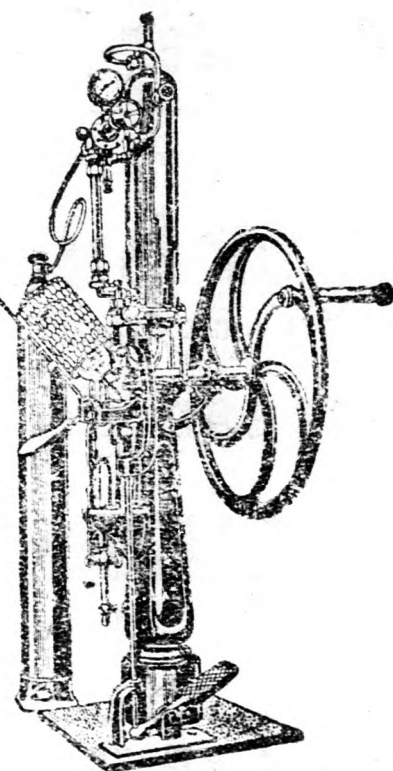
Tacámul

észitáru és erőszéküzgyár, Cluj, Str. Jorgy 11-a.

Kétő bivaly- és tehénfej a nyár folyamán is garantáltan friss reggeli fejés. Rutolf ut 36.

Kiadó az Ausländer-féle üzlethelyiség Értekezni háza ajdonosná, Piata Mihai Viteazul (v. Széchenyi tér) 39. 1101

Pianinót vagy rövid zongorát keresek megvételre. Cim: a kiadóban.



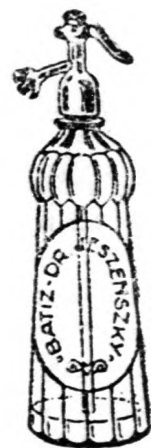
Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99. szikvizgép-, sifonfej- és kémárugyár.

Telefon Interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sörfejtőket, sörkimérő készülékeket, likörleparókat, mindenféle a szikvizszakmához szükséges kellekeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb fizembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizet, oracherlis és kristályüvegket. Összes gummi alkatrészeket, angolon csöveket. — Használt szikvizgépek szakszerű javítását vagy azok becserélését vállalja.

Szerelők mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, nikkelenzés és fémcsiszolás. A kisenevi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.



KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Saját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Árnaktáral a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Üzletáthelyezés miatt

minden elfogadható áron eladó: antik bútorok, **vitrinek, könyvszekrények** stb. **Márkás porcellánok, persa- és smyrna-szőnyegek.**

Rosenberg J. régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului (Unio-u) 25.

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos

borszéki ásványvizlerakat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkben. Festék és fűszer engros és endetail. Mindenkor a legolcsóbb napi árak. **Telefon Interurbán 4-25.**

אדם כשר

Schnabel Hermann

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74. Megrendelésük feltűnő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltetnek. **בשר ארמני** és árjegyzék kívánatra



BÖRFEDÉLLEMEZ



„GROZIT” TIMISOARA II. Strada Samuil Micu (Magyar-u.)

Grozit gyártmányok

Fedélemezek külföldi filzlemezéből (nem cellulozéból). Aszfalt szigetelőlemezek, aszfaltmaszix, bitumen, íscement, tetőlack, carbolineu n, kőszénkátrány.

Vállal mindennemű szakmába vágó tetőfedési és aszfaltozási munkálatokat

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Beszervezőség kl... hivatal és nyom...
Kolozsvar... Pop (Brassa...
Telefon...
Berk. és kiad. 318...
977, 228...
N. Sz. ...
szám ára...
és vidéke...
kiszámlázás...
1926 május 10 H

Az angol

Bíró... kereskedelm... cikket irt... ségéről. B... mtr megha... még sok... tartalmaz a...
Május elején az... életre rázudalt a... munkásszervezetek... egyezni; hiába k... elnök személyesen... az ellentétek kie... szembenálló felek... nem voltak egym... önmagában is sul... mintha hatalmi ké... a távoli szemlé... szanak, valóságba... nek a harcoló fé... közelről érinti a... hisz az angol szén... versenyképességér... a belga, francia, ... zetésben megköny... molniok kell-e fo... versennyel, de a... mégis nagyobb a... nosabb. Ebben m... szervezet hatalmár...

Eddig az egész... szervezet intézi a... egységesen állnak... kal. Főlelmetes ha... vele szolidaritást... munkásszervezete... alkalmazottaké. E... kiélekedésében ké... gazdasági életet. ... bányák és bányász... zasztó veszedelm... vativ kormány az... néhány hónapra... munkabérekülönb... hogy ki nem tör... Most már nem t... nyíla: között az a... küldetett a szé... másrésztől az ang... éppen a szénakci...
Ez komplikál... ennek tudata sze... hogy a bányák... megítélni lehet... zettel látszanak... rületenkénti kül... telésével. Mint... kezdő idejéből v... Az is úgy kezd... ottani szocialista... bőző pontkon... tották meg a fa... mentben és en... országban is ell... sőt már a bolee... Angliában is, a... a vezetés már k... viselők kezéből... különbség van... munkáspárt, n... tatta, guvernem... elméletben a sz... latban inkább...
Ha jól itéle... ez annak a hát... csak a kezdeté... szer pontjából... Akkor az nem... lag politikai je...